

Güzel Ahlak

– İlyas DOĞRU · 03 Ocak 2014

GÜZEL AHLAK

İnsanın eline,diline ,beline sahip olması güzel ahlaklı olmasının göstergesidir.Güzel ahlaklı insanın dilinden yalan,sui zan,iftira ,gıybet,dedikodu çıkmaz.Güzel ahlaklı insan gözleri ile harama bakmaz,ayakları ile harama koşmaz,elleri ile harama el uzatmaz..Güzel ahlaklı insan Efendimiz(as)ı kendine örnek alır,Kur'an da Rabbimiz :Efendimizin yüce bir ahlaka sahip olduğunu şu ayette bizlere bildiriyor.

"Hiç şüphesiz,sen yüce bir ahlak üzeresin"(Kalem suresi,4)

Efendimizin ahlakının Kur'an ahlakı olduğunu Hz.Aişe(r,anha);"Peygamberimiz Kur'an ahlakı üzere idi"(Buhari,Edebü'l- Müfred,308)bizlere haber vermektedir.

Rehberimiz Kur'an-ı Kerim ve Efendimiz olursa ,onun hayat tarzını kendi yaşantımıza aktara bilirsek medden ve manen kazananlardan oluruz.Efendimiz ,kimsenin kalbini kırmamış,karşısındaki konuşan insanı sözünü bülmeden sonuna kadar dinlemiş,Birisi efendimize seslendiğinde mübarek vücudu ile tamamen dönerek o insana değer verdiğini göstermiş.Çok iyi bir baba ve eş olmuş,adaletli bir yönetici olmuştur.Hiç bir zaman yalan konuşmamıştır.Bu yüzden kendisine Muhammed'ül Emin(Güvenilir Muhammed)denmiştir.Düşmanlarına dahi beddua etmemiş hidayete ermeleri için Rabbimize dua etmiştir.

Günümüzde maalesef teknolojininde gelişmesi ile insanlar münzevi bir hayata doğru hızla ilerlemekte.Bu toplumumuzda kronikleşen bir sorun adeta

İnsan sosyal bir varlık .Sosyal hayatın içinden kendini soyutladığı zaman topluma ve kendisine zarar vermiş olur.Güzel ahlak sahibi insan ahlakı ile topluma ışık saçır,İhtiyacı olanların yardımına koşar,Derdi olan kardeşlerinin dertleri ile hemdert olur.Çözmek ve faydalı olmak için çareler arar.Münzevi bir hayatı tercih edince zahmet çeker.İyilikleri ,güzellikleri toplumla paylaşamaz.İyiliği emretmek ,kötülüktende menetmek güzel ahlakın göstergesidir.

Kur'an 'da Rabbimiz;

. "Mümin erkeklerle mümin kadınlar da birbirlerinin velileridir. Onlar iyiliği emreder, kötülükten alıkoşlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekâtı verirler, Allah ve Resûlüne itaat ederler. İşte onlara Allah rahmet edecektir. Şüphesiz Allah azîzdir, hikmet sahibidir".(Tevbe,71)buyurmaktadır.

Peygamberimiz:""Kıyamet günü teraziye konacak en ağır amel,Allah korkusu ile güzel ahlakı"(Tirmizi, 2004)buyurmuştur.Rabbimizin emrettiklerini yapmak(namaz,oruç,zekat,iyiliğiemredip kötülükten men etmek,ve kendimizde helal yoldan kazanmak için çalışmak,haramlara bulaşmamak vb)yasakladığı(,içki ,kumar,gıybet,,iftira.,zina ..)şeylerden kaçınmak müslümanın birinci önceliği olursa ahlakı Kur'an ahlakı olur.

Bir adam Allah Rasulü(sas)ne:İyilik ve kötülükten sordu.Allah Rasulü ;"İyilik güzel ahlakı,Kötülük ise nefsin(vicdan)tırmalayan ve insanların bilmesini istemediğin şeydir."buyurdu(Tirmizi)"Zühd,52)

Dinimizde iyi ve kötü olan şeyleri bilmenin yolları Kur'an,Sünnet ve akıldır.Aklı olmayanın zaten dininde yoktur.sorumluda değildir.Rabbimizin verdiği akıl nimetini kullanarak,Kur'ana ve sünnete sarılmalı ahlakımızı güzelleştirmeliyiz.Efendimizin yaptığı duayı her zaman yapmalı,Rabbimizin bizi gördüğünü bilmeli hareketlerimizi buna göre düzenlemeliyiz.

Efendimiz:"Ey Allahım :Ben senden hidayet ve takva,iffet ve gına(kimseye muhtaç olmayacak zenginlik)istiyorum.(Tirmizi,"Daavat,73)diye dua ederdi.

Peygamber efendimiz kendisine sorulan" Mü'minin cennete girmesine en çok vesile olan şey nedir? sorusuna"takva ve güzel ahlak cevabını vermiş,cehenneme girmesinede en çok ağız ve tenasül organının yol atığını bildirmiştir.(İbn,Mace,"Zühd"29)Efendimiz(as)in bu öğüdünü beynimize yapıştırmalı,kalbimizle de(tüm bedenimizde) uygulamalıyız.Yazımızın başında da söylediğimiz gibi Ecdadımızın eline,diline beline sahip ol sözünü hatırdan çıkarmamalıyız.

Kur'anda Rabbimiz:"Hesabın görüleceği gün beni anamı,babamı ve bütün mü'minleri bağışla"(İbrahim14/41)buyurmaktadır.Bu duayı yapan bir mü'min mü'min kardeşine iyilik yapmış olur.İyi ahlak sahibi olduğunun nişanelerinden biridir.

Mü'minlerin birbirleri ile karşılaştıkları zaman selamlaşmaları da birbirleri için duadır.Kur'anda Rabbimiz:"Bir selam ile selamlandığınız zaman siz de ondan daha güzeli ile selam verin;yahut verilen selamı aynen iade edin(Nisa,4/86)

SELAMÜN ALEYKÜM(Allahın rahmeti,mağrifeti,güvenlik ve esenliği üzerinize olsun)

Aleyküm selam(Allahın rahmeti,mağrifeti,güvenlik ve esenliği sizin de üzerinize olsun)diye dualaşmaktır.

"Müslüman müslümanın dilinden ve elinden salim olduğu,mü'min ise insanların canları ve malları hususunda emin olduğu kimsedir."(Tirmizi,İman,12)

Efendimiz(as):"Aranızda selamı yayınız."((Müslim,İman,93),tanıdığınızı ve tanımadığınıza da selam veriniz(Buhari,isti'zan,8)

Hiç biriniz ben kendisine çocuğundan,anasından -babasından ve bütün insanlardan daha sevimli gelmedikçe iman etmiş olmaz."(Müslim,İman,70)

Onun için Hubeyb b,Adiyy Mekke müşrikleri tarafından şehid edilirken,senin yerinde Muhammedin olmasını istermiydin?teklifine karşı ,vallahı Muhammed(as)'e batırılacak bir diken karşılığında kurtulup çoluk çocuğumun arasında rahat etmeyi istemem diyebilmiştir.

Bunun için Ebu Ubeyde b,Cerrah Bedir savaşında babasına karşı savaşmak zorunda kalmıştır.

Musab b. Ümeyr yıllarca annesinin maddi manevi baskılarına sabırla direnmiştir.

Peygamber sevgisi duygusal boyutta kalmamalı,onun rehberliği her zaman yolumuzu aydınlatmalıdır.O nu seviyorsak o na layık olmaya çalışmalıyız,Cenab-ı Hakkın Kur'an da övdüğü yüce ahlakı ile ahlaklanmalıyız.Onun gibi dürüst onun gibi vefakar olmalıyız.İnsanlarla ilişkilerimizi onun nezaket ve

hoşgörüsünü yansıtmalıyız.Onun gibi şefkatli bir baba ve eş onun gibi sorumlu yönetici olmalıyız(40 Hadis Yorum(Prof Dk İ.Hakkı Ünal)

“Nerede olursan ol Allahtan ittika et(ona karşı saygısızlıktan sakın)İşlediğin her kötülüğün arkasından hemen bir iyilik yap ki onu yok etsin ,insanlara güzel ahlakla muamele et(Tirmizi.Birr55)
Hz Peygamber:”ihsan” mertebesi olarak tarif ettiği(Mü'min,iman1)Allahı görüyormuşçasına kulluk etmek

GÜZEL AHLAK 2

“Ey İman edenler!Allah'ı çok çok zikrediniz.O'nu sabah –akşam noksan sıfatlardan tenzih ediniz.
(Ahzab,Suresi;41,42)

“Benim sünnetimi ihya eden beni sevmiş olur, beni sevenler de kıyamet günü cennette benimle birlikte olurlar(Tirmizi,Kitabu'l-İlim 2678)

TEVBE 71. Mümin erkeklerle mümin kadınlar da birbirlerinin velileridir. Onlar iyiliği emreder, kötülükten alıkorlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekâtı verirler, Allah ve Resûlüne itaat ederler. İşte onlara Allah rahmet edecektir. Şüphesiz Allah azîzdir, hikmet sahibidir.Ali İmran Suresi 110.

Siz insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz, (çünkü siz) iyiliği emreder, kötülükten men eder ve Allah'a inanırsınız.

Mü'min mü'mine iyiliği emrederken ,kötülükten nehyederken kendini unutmamalıdır.

35. Ebû Hüreyre (ra)'den:

Demiştir ki, Resûlullah (sav) Hazretleri şöyle buyurdu: Birbirinize hased etmeyiniz. Alış verişte birbirinizi aldatmayınız. Birbirinize buğzetmeyiniz. Birbirinize dargın durmayınız. Birbirinizin pazarlığı bitmiş alış verişini bozmayınız. Ey Allah'ın kulları, kardeş olunuz. Müslüman müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez. (İmdad ve nusret deminde) onu kendi hâline bırakmaz. Ona yalan söyleyip aldatmaz. Ona hor bakmaz. (Şç kere sadr-ı şerifine işaret buyurarak:) Takvâ işte buradadır. Bir kimse müslüman kardeşine hor bakdımı, işte şerrin bu kadarı ona yeter (artar bile). Müslümanın her şeyi; canı, malı, ırzı müslümana haramdır.

(Bu hadis-i şerifi, Müslim rivâyet etmiştir.) İmam nevevi 40 hadis

40. İbn-i Ömer (rha)'dan:

Demiştir ki, Resûlullah (sav) (birgün) omuzumdan tutup buyurdu ki: Dünyâda bir garib (yabancı) yâhud bir yolcu imişsin gibi ol. (Ve kendini ehl-i kuburdan say.)

İbn-i Ömer (rha): "Akşamladığın vakit sabaha (çıkmağa) muntazır olma. Sabahladığın vakit de akşama (varmağa) muntazır olma. Sihatinden istifâde edip marazına, hayâtından istifâde edip mevtine hazırlık yap." der idi.

(Bu hadis-i şerifi, Buhari rivâyet etmiştir.)

26. Ebû Hüreyre (ra)'den:

Demiştir ki, Resûlullâh (sav) Efendimiz şöyle buyurdu: "insanın mefâsılından her biri için güneş doğar her günde (şükrâne-i afiyet olarak) bir sadaka lâzımdır. İki kimsenin arasını bulup islâh etmen sadakadır. Bir kimseye, hayvanına binerken yardım edip bindirmen yâhud yükünü hayvanına yüklemekte ona muavenette bulunman sadakadır. Kelime-i Tayyibe sadakadır. Namaza gitmek için attığın her adıma bedel bir sadaka (ecri) vardır. Ezâ verecek şeyi geçecek yoldan uzaklaştırman (bile) sadakadır. (Bu Hadis-i şerifi, Bûhari ile Müslim rivâyet etmişlerdir.)

Gemiye Delenler:

Hız. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm) fenalıklar karşısında, iyilerin seyirci kalmaması, kötüler yüzünden gelecek (fitne, fesad, şer vs. her çeşitten) içtimâî ızdırağların, iyiler de dâhil bütün cemiyetin varlığını tehdit edeceğini ifade ederek fenâlıklar karşısında nemelâzımcılığı önlemek için zihinden çıkması zor olan bir de teşbîhte bulunur:

"Allah'ın hudûduna (emir ve yasaklarına) giren meseleleri tatbîk eden -ve yağcılık yaparak müsâmaha ve gevşeklik göstermeyen iyi- kimse ile, yasakları işleyen kimselerin durumları, bir gemiye binip kur'a çekerek, geminin alt ve üst katlarına yerleşen yolculara benzer. Öyle ki, alt katta oturanlar, su ihtiyaçlarını giderirken üsttekilerin yanından geçip onları rahatsız ediyorlardı. (Alttakiler bu duruma son vermek için) bir balta alarak geminin dibini delmeye başlasalar, üsttekiler hemen gelip:

"Yâhu ne yapıyorsunuz?" diye sorunca alttakiler:

"Biz su ihtiyacımızı görürken sizi rahatsız ediyorduk, halbuki suya muhtacız, şimdi sizi rahatsız etmeden yerimizi delerek bu şekilde elde edeceğiz" deseler ve üsttekiler bu işte onlara mâni olsalar hem kendilerini kurtarırlar, hem onları kurtarmış olurlar. Eğer yaptıkları işte serbest bıraksalar, hem onları helâk ederler, hem de kendilerini helâk ederler." [1]

[1] İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 2/385-386.

İlyas DOĞRU/KARS